

اَوْنُوْزْ سَيِّتِيْ تِيْكَوْ لُوْ كِيْ مَارَا
UNIVERSITI
TEKNOLOGI
MARA

CTU 554

LAPORAN KERTAS KERJA

**CABARAN EKONOMI RAKYAT MALAYSIA DALAM TEMPOH
PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP) DAN HUBUNGANNYA
DENGAN ETIKA BEREKONOMI DALAM PELBAGAI PERADABAN**

DISEDIAKAN UNTUK:

PENSYARAH: SOLIHAH BINTI YAHYA ZIKRI

Disediakan oleh:	
Nama	No Matrik
MUHAMMAD FIKRI BIN MOHD FIRDAUS	2021112557
AMIR IMRAN BIN AHMAD	2021156265
MUHAMMAD AIMAAN BIN ROSLI	2021118783
MUHAMMAD NU'MAN HAKIM BIN ABDUL AZIZ	2021341001
WAN MUHAMMAD RAHIMI BIN WAN FADZLI	2021102951
MOHD IRFAN HAFIZI BIN FAKHRURRAZI	2021178785

Kategori Penilaian	Markah
Pengenalan	
Isi dan huraian	
Cadangan dan kesimpulan	
Bibliografi dan Rujukan	
Etika dan moral professional	

ABSTRAK

Kajian ini telah dilakukan untuk mengenal pasti cabaran ekonomi rakyat Malaysia dalam tempoh perintah kawalan pergerakan (pkp) dan hubungannya dengan etika berekonomi dalam pelbagai peradaban. Berdasarkan kajian yang telah dilakukan, sebahagian besar rakyat Malaysia telah terkesan dengan ekonomi Malaysia yang semakin merosot pihak kerajaan mengambil tindakan untuk melakukan perintah kawalan pergerakan (pkp) hal ini telah menyebabkan ramai rakyat Malaysia diberhentikan kerja atas faktor kewangan syarikat yang terganggu semasa perniagaan dijalankan semasa perintah kawalan pergerakan.

Analisa kajian menunjukkan banyak cabaran ekonomi di Malaysia apabila perintah kawalan pergerakan dimulakan. Antaranya ialah hilang sumber pendapatan, isu pemotongan gaji dan Kadar pengangguran terhadap siswazah dan tenaga kerja di dalam Malaysia. Hal ini dapat memberi impak yang besar kepada negara, masyarakat dan individu. Cabaran utama ekonomi rakyat Malaysia ialah hilang sumber pendapatan. Hal ini memberi impak yang negatif kepada pekerja yang baru berpindah dari kawasan luar ke dalam bandar atau ketua keluarga yang perlu menanggung ahli keluarga yang ramai. Maka dengan ini, kita perlu membantu negara kita untuk memutuskan rantaian pandemik Covid-19 ini bagi mengelakkan masalah ini menjadi lebih teruk.

Akhir sekali, berdasarkan isu yang berbangkit dalam perbincangan di dalam kajian ini. Antara cadangan untuk kerajaan ialah kerajaan perlu memberi banyak sumbangan dan bantuan kepada golongan B40 dan juga pelajar yang menjalani pembelajaran di rumah manakala cadangan pada masyarakat pula ialah mencari peluang pekerjaan secara 'online' seperti 'dropship', stokis atau sebagainya lagi. Kita hendaklah mengambil iktibar dan berfikir secara terbuka daripada pandemik Covid-19 ini supaya negara kita terus maju.

KANDUNGAN

ABSTRAK	1
PENGHARGAAN.....	3
PENGAKUAN PELAJAR	4
Pengenalan.....	6
1.1 PENDAHULUAN	6
DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN	7
2.1 KAJIAN TERDAHULU (LITERATUR)	7
2.2.1 KESUKARAN MENCARI SUMBER PENDAPATAN AKIBAT ISU PEMOTONGAN GAJI.....	10
2.2.3 KADAR PENGANGGURAN TERHADAP SISWAZAH DAN TENAGA KERJA ...	13
3.0 CADANGAN	16
3.1.1 KERAJAAN	18
3.1.2 MASYARAKAT	19
KESIMPULAN	20
RUJUKAN / BIBLIOGRAFI.....	21

PENGHARGAAN

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh, Alhamdulillah, syukur ke hadrat Allah S.W.T kerana telah memberikan rahmat dan kekuatan kepada kami untuk menyiapkan kertas kerja ini dalam masa 6 minggu dalam keadaan sihat jiwa dan raga. Tidak juga kami lupa kepada ibu bapa dan ahli keluarga kami yang sentiasa memberi sokongan dan membantu kami bagi menyelesaikan tugas ini dengan menyediakan kemudahan pembelajaran dan sentiasa memahami situasi kami semasa menjalankan pembelajaran dalam talian di rumah.

Terima kasih juga kepada pensyarah kami Ustazah Solihah Binti Yahya Zikri, yang sentiasa ada ketika kami memerlukan bantuan. Beliau telah banyak memberi bimbingan, tunjuk ajar dan pandangan tentang kertas kerja kami yang berkaitan cabaran ekonomi rakyat Malaysia dalam tempoh perintah kawalan pergerakan (PKP) dan hubungannya dengan etika berekonomi dalam pelbagai peradaban. Kami sangat berbesar hati dan bertanggungjawab untuk menyiapkan tugas ini dalam tempoh masa yang diberi. Segala jasa baik ustazah dalam subjek dan tugas ini tidak akan kami lupa dan dapat kami balas dengan mudah. Kami hanya dapat mampu mendoakan semoga ustazah selalu berada dalam keadaan sihat dan sentiasa dilimpahkan rahmat dan rezeki. Akhir sekali, terima kasih kepada rakan sekumpulan iaitu Nu'man, Aiman, Irfan, Wan, Amir dan Fikri yang saling membantu antara satu sama lain dan saling bertukar pendapat bagi menyelesaikan tugas ini. Semoga dengan penat lelah dan usaha kami semua bagi menyelesaikan kertas kerja ini dapat memberi hasil yang baik dengan keputusan yang cemerlang. Akhir sekali, kami berharap dengan kertas kerja ini kami dapat menambahkan ilmu dan pengetahuan masing-masing dalam isu semasa tentang pandemik Covid-19. Semoga semua berada dalam keadaan sihat sejahtera dan dijauhi dari dijangkiti Covid-19. Terima kasih semua.

PENGAKUAN PELAJAR

“Saya dengan ini membuat perakuan bahawa pada setiap masa semua hasil tugas yang saya serahkan adalah hasil kerja saya sendiri, tidak meniru dan plagiat daripada mana-mana sumber, atau mencuba untuk meniru mana-mana pihak tanpa meletakkan sitasi yang sepatutnya. Saya sedar bahawa mana-mana pelajar yang melanggar atau disyaki melanggar perakuan yang dibuat boleh dibawa kepada Jawatankuasa Tatatertib Fakulti.”

.....

Nama pelajar: MUHAMMAD NU'MAN HAKIM BIN ABDUL AZIZ

Id pelajar: 2021341001

Tarikh: 28/11/2021

.....

Nama pelajar:

MUHAMMAD FIKRI BIN MOHD FIRDAUS

Id pelajar: 2021125547

Tarikh: 28/11/2021

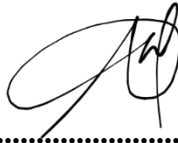

.....

Nama pelajar: AMIR IMRAN BIN AHMAD

Id pelajar: 2021156265

Tarikh: 28/11/2021

.....

Nama pelajar: MUHAMMAD AIMAN BIN ROSLI

Id pelajar: 202118783

Tarikh: 28/11/2021

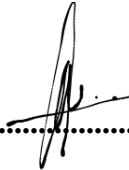

.....

Nama pelajar: MOHD IRFAN HAFIZI BIN FAKHRURRAZI

Id pelajar: 2021178785

Tarikh: 28/11/2021

.....

Nama pelajar: WAN MUHAMMAD RAHIMI BIN WAN FADZLI

Id pelajar: 2021102951

Tarikh: 28/11/2021

PENGENALAN

1.1 PENDAHULUAN

Kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti punca masalah dan cabaran ekonomi yang dihadapi oleh rakyat Malaysia kini selepas pandemik Covid-19. Selepas penyelidikan, ekonomi rakyat Malaysia merosot kerana rakyat Malaysia diarah melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP), yang mengakibatkan beberapa rakyat Malaysia dipecat dan tiada pendapatan bulanan.

Perdana Menteri Malaysia ketika itu Tan Sri Muhyiddin melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di seluruh Malaysia pada 18 Mac 2021. Apabila keadaan bertambah baik, Perdana Menteri telah menggubal PKPB (Perintah Kawalan Pergerakan Bersyarat), PKPP (Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan) dan PKPD (Perintah Kawalan Pergerakan Lanjutan). PKPB terpakai kepada negeri yang mempunyai bacaan kes positif harian rendah dan masih dalam zon kuning. PKPP terpakai kepada negeri dalam zon hijau. Pada masa yang sama, PKPD terpakai di kawasan yang mempunyai bacaan kes harian yang tinggi dan ditandakan sebagai kawasan merah.

Ketika Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) mula dilaksanakan di negara ini, sektor ekonomi negara mengalami pelbagai jenis cabaran. Selepas penularan wabak Covid-19 di Malaysia, kerajaan melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Semasa PKP, semua perniagaan kecuali perkhidmatan asas mesti ditutup. Banyak aktiviti terpaksa dibatalkan atau ditangguhkan, termasuk aktiviti keagamaan, sukan, sosial dan kebudayaan. Bagi menguatkuasakan larangan itu, semua tempat ibadat dan premis perniagaan hendaklah ditutup, kecuali pasar raya dan kedai serbaneka yang dibenarkan beroperasi yang hanya menjual barangan keperluan harian. Selain itu, etika ekonomi dalam pelbagai tamadun juga berkait rapat dengan cabaran ini. Hal ini dikatakan sedemikian kerana kebanyakan orang menghadapi isu etika dan sikap semasa melaksanakan PKP. Menurut Kamus Dewan Edisi Ke-4 (2015), etika ialah prinsip atau nilai moral yang dipegang oleh individu atau kumpulan. Selain itu, etika merupakan norma yang perlu mereka patuhi dalam kehidupan atau bidang profesional masing-masing. Akhlak boleh ditakrifkan sebagai memiliki atau memerhati etika, akhlak, dan akhlak dengan melakukan perbuatan baik dan meninggalkan perbuatan buruk.

DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

2.1 KAJIAN TERDAHULU (LITERATUR)

Menurut teori ekonomi, syarikat dalam pasaran bebas menggunakan sumber atau faktor pengeluaran yang terhad (buruh, bahan mentah, dan modal) untuk menghasilkan barangan dan perkhidmatan (output). Permintaan untuk barangan dan perkhidmatan ini bergantung kepada pilihan peribadi pengguna dalam memilih antara barangan dan perkhidmatan yang ada untuk memenuhi keinginan mereka sepenuhnya, yang dipanggil utiliti. Syarikat juga berusaha untuk memaksimumkan keutamaan atau utiliti mereka dengan meningkatkan keluaran mereka, supaya jumlah yang mereka terima daripada penjualan barangan dan perkhidmatan sama dengan jumlah yang dibelanjakan untuk buruh, membeli bahan mentah, modal, dan pelbagai perbelanjaan lain, di mana pendapatan adalah hasil Marginal adalah sama dengan kos marginal. Ekonomi menyediakan pelbagai pertimbangan berkaitan pelbagai pilihan yang bersifat ekonomi untuk individu mahupun syarikat. Sebab utama yang dikaitkan dengan pelbagai pilihan adalah untuk memaksimumkan utiliti. Atas pelbagai sebab, termasuk kebenaran, keadilan dan nilai bukan ekonomi, etika menyediakan pelbagai pertimbangan sebagai tambahan kepada pertimbangan ekonomi. (Muarif Arif, Capaian 21 November 2020)

Norma kesantunan ialah etika bagaimana bertingkah laku dengan hormat, hormat, dan menghormati kewujudan orang lain. 13 Etika perniagaan, saling menguntungkan, tidak menyinggung perasaan, supaya tidak menyakiti orang lain. Norma undang-undang ialah norma yang mengatur pelbagai tingkah laku yang boleh dan tidak boleh dilakukan, disosialisasikan dan diiktiraf oleh masyarakat, dan sangat diperlukan oleh masyarakat untuk menjamin keselamatan dan kesejahteraan individu dan kumpulan dalam kehidupan bermasyarakat. Etika, yang mengatur sikap tingkah laku manusia terhadap orang lain berdasarkan martabat manusia. Kod etika ini mengubah sifat manusia menjadi manusia dan memuliakan manusia. Jadi kod etika ini mengajar cara berinteraksi dengan manusia sesuai dengan maruah mereka. (Pdf Bab 1, Capaian 30 November 2020)

Perang Dunia Kedua tidak berakhir sehingga tahun 1960. Dalam tempoh ini, ancaman komunisme dan darurat pada tahun 1948 mewujudkan situasi konflik dan saling tidak percaya antara orang Melayu dan Cina. Keadaan ini berlarutan sehingga 1960 dan berakhir apabila Parti Komunis menyerah kalah sepenuhnya. Namun, fasa konflik ini tidak berakhir dengan cara ini, sebaliknya dalam keadaan yang lebih stabil, ketegangan masih berlaku yang dinamakan fasa stabil tetapi tegang antara tahun 1960-1970. Lin percaya keadaan sosio-ekonomi dan masyarakat berada dalam keadaan serba kekurangan ketika itu. Sejak saat itu, disebabkan jurang ekonomi yang tidak seimbang dan ketidakpercayaan antara kaum, konflik berlaku antara kaum khususnya Melayu dan Cina. Akhirnya, peralihan kaum berlaku pada 13 Mei 1969 dalam sejarah.. Kamarulzaman Askandar berpendapat pertelingkahan kaum pada tempoh masa tersebut terlalu jarang didengari kerana keamanan dan keharmonian terpelihara. (Hamidi Ismail, Kalthum Hassan, Mohd Nizar Zakaria, Capaian 1 Disember 2020)

Justeru, Gagasan 1 Malaysia G1M membawa harapan untuk mengeratkan hubungan kaum bagi memastikan rakyat Malaysia dapat membina perpaduan yang lebih erat dengan mendokong prinsip lembut yang dizahirkan oleh empat nilai murni yang menjadi teras perpaduan. G1M telah mencadangkan dua aspek utama yang perlu dibentangkan iaitu pertama menerapkan teras bersatu sebagai budaya dan amalan seluruh rakyat Malaysia. Teras

perpaduan sebegini merupakan komponen asas yang mengukuhkan semangat perpaduan dalam kalangan rakyat semua etnik. Teras perpaduan ini disokong oleh nilai-nilai murni yang mendasari gaya hidup Malaysia. Aspek kedua ialah berkaitan penerapan nilai-nilai ideal dalam G1M. Nilai-nilai ini perlu wujud dalam masyarakat yang progresif atau cergas, yang akan memartabatkan negara sebagai negara maju.. (Hamidi Ismail, Kalthum Hassan, Mohd Nizar Zakaria, Capaian 3 Disember 2020)

Etika dalam ekonomi atau sistem perniagaan adalah sejenis pemikiran atau refleksi moral. Ia wujud dalam ekonomi dan semua pihak yang berkaitan dengan pesaing untuk mengelakkan penyelewengan ekonomi dan mencapai matlamat atau memperoleh keuntungan. Oleh itu, kita mesti memahami sudut pandangan ekonomi, undang-undang, etika atau moral untuk mencapai matlamat yang diharapkan. Akhlak merujuk kepada aspek baik atau buruk tingkah laku manusia, yang terpuji atau dikutuk, dan oleh itu dibenarkan atau tidak dibenarkan. Akhlak sentiasa berkaitan dengan tingkah laku manusia, dan aktiviti ekonomi adalah bidang tingkah laku yang sangat penting. Tetapi etika perniagaan tidak pernah mendapat perhatian seperti sekarang. Etika ekonomi perusahaan milik negara dan koperasi adalah hampir sama, kedua-duanya berkhidmat untuk kepentingan awam dan pada masa yang sama melindungi kepentingan awam. Orientasi untuk berkhidmat dan melindungi kepentingan awam adalah misi utama perusahaan milik negara atau Badan Usaha Milik Negara (BUMN). Ini termasuk dalam pengertian sektor pengeluaran yang penting kepada negara dan mengawal kehendak rakyat, dan mesti digunakan untuk memaksimumkan kesejahteraan rakyat (sama seperti kemakmuran rakyat). Etika ekonomi perusahaan swasta adalah menggunakan aktiviti dan perniagaan ini untuk menghasilkan dan menyediakan barangan dan perkhidmatan untuk masyarakat. Perusahaan swasta berkembang maju kerana faedahnya. Jika kita menerima wawasan ekonomi Pancasila sebagai satu-satunya pegangan etika sistem dan kebijaksanaan pembangunan negara, maka ekonomi negara akan berjalan dengan lancar. (Muarif Arif, Capaian 21 November 2020)

Kesan ketidak harmonian antara kaum akan menyebabkan ekonomi negara kita berada dalam keadaan tidak stabil. Ini akan membawa kepada pergaduhan atau pergaduhan antara kaum. Ketidakstabilan seperti ini akan membuatkan pelabur bimbang. Sekiranya berlaku huru-hara dalam sesebuah negara, pelabur asing akan bimbang tentang modal yang dilaburkan dan keselamatan menjalankan perniagaan di negara tersebut. Kegawatan ekonomi akan melambatkan kemajuan pembangunan dan kemajuan negara, kerana tanpa pelaburan modal pelabur dalam dan luar negara, kehidupan rakyat akan menderita akibat kenaikan harga dan kemunduran teknologi. Malah, disebabkan kekurangan peluang pekerjaan, taraf hidup rakyat akan menjadi sangat rendah. Oleh itu, perpaduan rakyat menjadi salah satu faktor penting yang melahirkan ekonomi negara. (Dr Ahmad Zaharuddin Sani Ahmad Sabri, 13 Mac 2013)

2.2 PENDAHULUAN

Pada penghujung 2019 dan awal 2020, Malaysia dikejutkan dengan pandemik Covid-19. Menurut Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO), coronavirus boleh ditakrifkan sebagai virus yang boleh menyebabkan jangkitan pernafasan pada manusia. Koronavirus terbaharu yang ditemui di China ialah Koronavirus 2019 (COVID-19). Jangkitan koronavirus boleh menyebabkan pelbagai simptom daripada selesema hingga radang paru-paru teruk, menyebabkan saluran pernafasan menjadi sempit dan kesukaran bernafas. Ini menyebabkan ramai orang dihantar ke hospital untuk rawatan, dan ramai orang meninggal dunia akibat virus itu.

Dunia kini sedang bergelut untuk memutuskan rantai Covid-19 yang memberi impak besar kepada negara, komuniti dan individu. Covid-19 adalah virus yang boleh merebak dengan cepat kepada manusia. Atas sebab ini, negara kita kini menggunakan pelbagai kaedah untuk mengurangkan penularan wabak Covid-19 yang berterusan. Peraturan yang perlu dipatuhi oleh masyarakat dan individu termasuk mengekalkan penjarakan sosial, memakai topeng, dan mengelakkan tempat yang sesak. Seterusnya, selain mengikut kaedah-kaedah yang disarankan, pihak atasan juga ada membuat beberapa langkah iaitu pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di negeri atau wilayah dalam zon merah, jumlah kes harian di setiap negeri akan berkurangan dan terus meningkat.

Perintah Kawalan Pergerakan Bersyarat (PKPB) bagi negeri atau daerah yang berada di zon kuning dan jingga, Perintah kawalan latihan pemulihan di negeri atau wilayah zon hijau dan mengetatkan Perintah Kawalan Latihan (PKPD) di kawasan zon merah serta kes harian yang tinggi. Dengan mengikut syarat dan kaedah yang disarankan kita mampu memutuskan rantai pandemik Covid-19 di Malaysia. Selain itu, akibat daripada kesan wabak ini, beberapa kesan buruk turut berlaku di negara kita. Termasuk kemelesetan ekonomi, peluang pekerjaan peribadi semakin terhad, pendidikan Malaysia turut terjejas, dan sebagainya. Ini berlaku apabila kita diarahkan untuk melaksanakan PKP berikutan lonjakan kes harian. Akhir kata, marilah kita sebagai individu bertanggungjawab memerhati dan mematuhi langkah-langkah yang telah ditetapkan agar kita dapat segera memutuskan rantai wabak dan dapat menstabilkan ekonomi, pendidikan dan lain-lain seperti sedia dulu.

2.2.1 KESUKARAN MENCARI SUMBER PENDAPATAN AKIBAT ISU PEMOTONGAN GAJI

Sepanjang tempoh liku menghadapi PKP ini, ekonomi rakyat Malaysia terjejas dari segi sukar untuk mencari pendapatan bagi memastikan mereka mampu meneruskan kehidupan disebabkan oleh kekangan pelbagai perkara. Isu pemotongan gaji merupakan salah satu asbab ekonomi rakyat Malaysia semakin mundur berikutan tempoh PKP yang semakin berpanjangan kerana wabak COVID19 semakin rancak menular dengan wujudnya varian baharu.

Cabaran utama ekonomi rakyat Malaysia dalam tempoh perintah kawalan pergerakan (PKP) ialah rakyat Malaysia terpaksa menanggung kehilangan mata pencarian yang menjadi sumber utama mereka dalam meneruskan kehidupan. Hal ini kerana, semasa pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dibuat kerajaan terpaksa menutup sepenuhnya sektor ekonomi di seluruh negara termasuk Industri pelancongan, perniagaan, pertanian, perindustrian dan lain lain lagi. Hal ini disebabkan oleh terdapat sebilangan besar syarikat terpaksa mengambil tindakan memberhentikan pekerja-pekerjanya bagi mengurangkan kos kerugian yang dialami sepanjang pandemik ini. Disamping itu, peniaga-peniaga kecil juga antara yang terjejas teruk kerana mereka tidak dapat meneruskan peniagaan seperti biasa ketika Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dibuat. Selain itu, Golongan B40 juga menerima tempias apabila rata-ratanya hilang punca pendapatan semasa tempoh PKP ini dijalankan. ‘Periuk nasi’ golongan B40 ini seolah-olah tertutup rapat apabila satu-satunya sumber pendapatan yang diharapkan tidak dapat dijalankan seperti biasa.

Bagi meneruskan kelangsungan hidup, kebanyakan dari mereka terpaksa membuat pinjaman dari pihak bank atau kenalan rapat demi untuk memulakan kehidupan yang baru dengan mencari punca pendapatan yang lain, Hal ini menyebabkan mereka terbeban dengan hutang dan terpaksa menanggung beban yang berat di bahu demi untuk meneruskan kehidupan. Ini jelas menunjukkan bahawa pelaksanaan PKP dalam mengurangkan kadar kebolehjangkitan Covid-19 banyak memberi kesan negatif kepada golongan B40 terutamanya dari segi sumber pendapatan. Selanjutnya ialah bagi rakyat yang menceburi bidang pelancongan pula, mereka terpaksa mencari sumber pendapatan yang lain kerana industri pelancongan antara industri terbesar yang terjejas. Hal ini berlaku disebabkan oleh penutupan pintu sempadan antarabangsa yang tidak membenarkan pelancong dari luar negara masuk kedalam Malaysia. Begitu juga dengan sekatan yang dibuat untuk rentas negeri dan daerah. Keadaan ini telah menyebabkan sektor pelancongan seolah-olah seperti ‘telur dihujung tanduk’.

2.2.2 PENINGKATAN TINGGI BAGI AKTIVITI KURIER DI DALAM MALAYSIA

Sejak bermulanya tempoh PKP pada Mac 2020, bilangan orang yang membeli barangan secara dalam talian telah meningkat. Barangan seperti barangan runcit, peralatan rumah, perabot dan juga barangan basah turut menjadi tumpuan pembeli dalam talian, kerana orang ramai percaya mereka boleh membeli dengan mudah tanpa keluar ke pasar raya seperti biasa. Walaupun ada yang merungut hilang keseronokan berbelanja secara fizikal, sejak penubuhan PKP sehingga kini, aktiviti membeli rumah ini secara tidak langsung sudah menjadi kebiasaan bagi rakyat Malaysia.

Disebabkan impak yang ketara dalam tempoh PKP, kebanyakan syarikat juga telah mencuba inisiatif baharu, mencipta laman web atau membuka akaun jualan dalam 11 aplikasi seperti Shopee dan Lazada sebagai cara mengekalkan perniagaan dalam talian dan fizikal. Alternatif ini menjadi semakin popular di kalangan ramai orang dan boleh dibeli dengan satu sentuhan jari. Dengan perkembangan perniagaan dalam talian ini, disebabkan permintaan yang semakin meningkat untuk kebanyakan perniagaan dalam talian ini, kebanyakan perkhidmatan ekspres logistik juga berkembang pesat.

Dengan pengurangan aktiviti fizikal, peniaga terpaksa menggunakan platform dalam talian untuk memudahkan perniagaan mereka. Sepanjang pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan, pelbagai platform diwujudkan untuk menjalankan aktiviti perniagaan seperti melalui laman sosial Telegram, Whatsapp, Facebook, Twitter dan sebagainya. Landskap perniagaan tahun ini lebih cenderung kepada aktiviti perdagangan dalam talian. Sepanjang pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan, hampir semua gerai dan restoran dibuka dari jam 3 hingga 8 malam mengikut arahan kerajaan. Justeru, bagi memudahkan urusan penjualan barang kepada pelanggan, kerajaan menggesa semua peniaga menggunakan perkhidmatan syarikat penghantaran makanan berdaftar dalam proses penjualan barangan. Ini memberi cabaran kepada peniaga yang menjual barangan atau produk secara bersemuka, seperti peniaga pasar malam, peniaga pakaian, pemilik kedai pasar raya dan lebih ramai peniaga kecil, yang terpaksa menggunakan alternatif lain untuk menjual barangan melalui platform dalam talian. Terdapat satu lagi cabaran dalam menjalankan perniagaan dalam talian, iaitu perniagaan yang baru memulakan perniagaan dalam talian mesti bersaing dengan perniagaan lain yang telah lama menjalankan perniagaan secara online.

Aplikasi dan perkhidmatan EasyParcel adalah salah satu perkhidmatan yang digunakan oleh kebanyakan pemilik perniagaan. EasyParcel bekerjasama dengan banyak syarikat kurier seperti Poslaju, J&T Express, Pgeon Delivery, dsb., untuk memberikan diskaun yang banyak dan kemudahan perkhidmatan yang komprehensif untuk setiap perkhidmatan kurier. Sejak EasyParcel dilaksanakan dalam tempoh PKP, kadar pertumbuhannya melonjak sebanyak 40% disebabkan penggunaan ramai pelanggan. Walau bagaimanapun, di sebalik setiap kurier yang bekerjasama dengan EasyParcel juga dipengaruhi oleh PKP.

Isu kelewatan dan kerosakan kargo di salah sebuah hab J&T Express tular di media sosial seperti Facebook dan Twitter kerana pekerjaanya mogok dan tidak mahu bekerja kerana peratusan pengurangan gaji harian. Isu ini menimbulkan kemarahan juga dari pihak penerima barang kerana kebanyakan barang yang diterima rosak teruk dan mereka tidak dapat meminta wang pulangan kerosakan dari penjual barang kerana puncanya berlaku oleh pekerja kurier.

Kesimpulannya, setiap majikan pihak kurier perlulah bersikap adil dalam berekonomi dengan menetapkan gaji yang berpatutan kepada setiap pekerja. Setiap pekerja juga mempunyai komitmen tersendiri dalam menjaga kebajikan ekonomi mereka tersendiri. Toleransi dari dua pihak adalah penting bagi memastikan ekonomi terjamin dan stabil.

2.2.3 KADAR PENGANGGURAN TERHADAP SISWAZAH DAN TENAGA KERJA

Akhir sekali, cabaran ekonomi rakyat Malaysia dalam tempoh pelaksanaan Perintah Kawal Pergerakan (PKP) yang dihadapi ialah peningkatan pengangguran terhadap siswazah dan tenaga kerja. 31 Januari 2019 merupakan bermulanya titik hitam dalam sejarah manusia apabila Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) mengisytiharkan coronavirus sebagai darurat kesihatan dunia. Wabak COVID-19 ini telah menggemparkan seluruh dunia dan kesan darinya agak dahsyat apabila seluruh dunia terpaksa menerima impak yang besar terhadap sistem politik, ekonomi serta kesihatan dan lain lain lagi. Ia bukan sahaja menjejaskan negara atau kerajaan malah ia turut memberi kesan yang negatif kepada masyarakat terutamanya di Malaysia.

Wabak ini telah menjejaskan ekonomi di Malaysia terutamanya dari sektor pekerjaan. Hal ini dibuktikan apabila banyak syarikat-syarikat terpaksa menghentikan operasi bagi mengurangkan penularan wabak ini. Kehidupan yang dirasakan oleh rakyat Malaysia sebelum ini bertukar 360 darjah apabila hampir ke semua rakyat Malaysia hilang punca pendapatan. Ini kesan daripada majikan-majikan yang membuat keputusan untuk menghentikan operasi kerana tidak mampu menanggung beban yang berat apabila syaratnya terpaksa menanggung kerugian daripada kurangnya keuntungan serta kos yang tinggi dalam mengeluarkan sesuatu produk dan membiayai pekerjaannya sehinggakan ada diantara pekerja yang diberhentikan khidmatnya. Menurut laporan statistik tenaga buruh 2020 hasil dari kajian Pengesanan Siswazah, lepasan universiti yang datang dari golongan B40 antara yang mendominasi senarai penganggur. Hal ini kerana, kurangnya peluang pekerjaan di berikan serta nilai gaji yang tidak setimpal dengan pelajaran yang diperoleh menyukarkan para siswazah untuk membantu keluarga dalam meneruskan kehidupan didalam norma yang baru ini.

PKP telah memberi impak negatif ke atas pasaran buruh kerana mempunyai kadar pengangguran yang tinggi. Hal ini menyebabkan graduan mengalami tekanan jiwa apabila mengenangkan nasib mereka yang masih belum ada pekerjaan meskipun telah lama menghabiskan pelajaran. Situasi ini akan bertambah teruk jika kadar jangkitan COVID-19 bertambah kerana jumlah pengangguran juga akan bertambah. Tambahan pula, majikan membuang pekerja bagi menjimatkan kos juga menjadi satu cabaran bagi ekonomi rakyat Malaysia dalam tempoh Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) ini dijalankan. Terdapat banyak rakyat Malaysia yang mengemis simpati akibat daripada kehilangan pekerjaan yang tetap kerana terlalu banyak syarikat sektor awam mahupun swasta terpaksa menghentikan operasi. Ini amat menyukarkan bagi seluruh rakyat yang kehilangan pendapatan tetap untuk menyara keluarga lebih-lebih pula di dalam Perintah Kawalan Pergerakan yang dilaksanakan. Menurut data daripada Moody's Investor Services, disebabkan oleh ketidakpuasan hati terhadap sekatan perjalanan dan sensitiviti permintaan serta sentimen pengguna, industri penerbangan penumpang adalah salah satu industri yang paling teruk terjejas berikutan kesan ketara COVID-19 yang berterusan. Dalam satu kenyataan, Moody's menyatakan bahawa selaras dengan sentimen pasaran, kejutan awal utama daripada wabak itu dijangka membawa kepada kemerosotan kualiti kredit dan ketidakpastian, dan seterusnya meningkatkan risiko sedia ada yang membebaskan industri. (BH dalam talian, 23 Mac 2020).

2.2.4 IMPAK DALAM SEKTOR PERTANIAN

Dalam krisis wabak Covid19 mengakibatkan banyak negara melaksanakan sekatan perjalanan dan kawalan pergerakan. Di Malaysia, sektor pertanian adalah antara sektor yang terkesan secara langsung akibat perintah kawalan pergerakan. Usahawan tani menghadapi masalah longgokan hasil pertanian menyebabkan penutupan beberapa sektor sokongan seperti peruncitan dan pengangkutan. Kekurangan rizab tunai memburukkan lagi masalah memandangkan pendapatan mereka bergantung kepada jualan harian. Aktiviti dalam sektor pertanian termasuklah aktiviti tanaman komoditi and agromakanan, penternakan, perikanan marin dan akuakultur diteruskan untuk memastikan bekalan bahan makanan seperti daging, sayur sayuran, buah buahan dan hasil perikanan mencukupi untuk kegunaan rakyat. Malaysia. (Siti Zakiah, 2020)

Pada April, tinjauan yang dijalankan oleh Kementerian Perangkaan mendapati kadar kehilangan pekerjaan sektor pertanian menduduki tempat kedua pada 21.9%, kedua selepas industri perkhidmatan 35.4%. Di samping itu, kira-kira 56% daripada sektor pertanian juga berada dalam keadaan "tidak standard" atau tidak standard. Ini bermakna mereka tidak mempunyai pekerjaan sepenuh masa atau kontrak pekerjaan formal malah ramai di antara mereka bekerja sendiri. Ini menyebabkan mereka lebih cenderung untuk dipecat atau terpaksa mengambil cuti tanpa gaji. Pada masa yang sama, kira-kira 40% daripada perusahaan pertanian adalah perusahaan mikro. Pada awal pelaksanaan PKP, kita melihat laporan kejadian lambakan sayur-sayuran di Cameron Highlands yang memberi kesan kepada aktiviti rantaian makanan. Bagaimana untuk memastikan usahawan dan pekerja sektor pertanian dapat menghadapi cabaran semasa PKP masih berkesan, dan melepaskan PKP di bawah norma baharu. Untuk tujuan ini, kami bekerjasama dengan Profesor Madya Norsida Man, ketua Jabatan Teknologi Pertanian UPM, dan Shahrizal Denci, Pengurus Ladang D&H Kundasang. (Awani, 14 Mei 2020).

Bekalan makanan adalah aspek kritikal untuk kelangsungan hidup penduduk sesebuah negara dalam situasi krisis seperti wabak COVID-19, yang menjejaskan seluruh planet. Bekalan makanan berkaitan dengan sumber pertanian negara dan sama ada pengeluaran domestik, import dan eksport mencukupi untuk memenuhi permintaan penduduk. Sektor pertanian adalah penting dalam menyampaikan makanan, bahan mentah kepada industri, dan mewujudkan pekerjaan untuk berjuta-juta orang. Kelapa sawit, getah dan tanaman lain merupakan antara subsektor sektor pertanian. Akuakultur dan perikanan laut adalah dua jenis perikanan. Selepas itu, terdapat penternakan, perhutanan, dan pembalakan. 2020 (Siti Zakiah).

Wabak covid19 telah mendatangkan malapetaka kepada industri kelapa sawit di negara-negara termasuk India, China, Pakistan, dan Turki. Jumlah eksport minyak sawit jatuh antara Disember 2019 dan Mac 2020, menurut laman web Lembaga Minyak Sawit Malaysia (MPOB). Dalam tempoh masa yang sama, purata harga minyak sawit mentah turun daripada RM2,813.00 pada Disember 2019 kepada RM2131.00 pada April 2020. Dalam tempoh masa yang sama, jumlah pengeluaran minyak sawit meningkat daripada 1,333,904 tan metrik pada Disember 2019 kepada 1,397,313 tan metrik penghujung Mac 2020. Akibat daripada keadaan ini, pendapatan pekebun rendah, dan keuntungan pengusaha ladang kelapa sawit turun pada suku pertama 2020. Harga tandan buah segar kelapa sawit telah jatuh daripada RM31.63 setiap 1 peratus kadar perahan OER pada Januari 2020 kepada RM24.17 pada Mac 2020, menunjukkan bahawa pekebun kecil dan pekebun kecil kelapa sawit telah kehilangan

pendapatan sebanyak 23.58 peratus pada suku pertama 2020. Pekebun kecil bimbang kerana kelapa sawit merupakan sumber pendapatan utama mereka. (2020, Ahmad Rafli Che Omar)

3.0 CADANGAN

Seterusnya, program dan inisiatif untuk meminimumkan kadar pengangguran pasca-Covid-19 sekarang mesti diwujudkan. Menurut beberapa pakar ekonomi, keadaan ekonomi semasa pasca pandemik di Malaysia, dan juga di peringkat global, menunjukkan pandangan atau ruangan yang suram. Hal ini menyebabkan ramai individu akan kehilangan pekerjaan khususnya yang bekerja dalam sektor swasta. Selain itu, keadaan ini juga memberikan impak kepada pekerja dalam sektor profesional seperti juruterbang dan jurutera. Oleh itu, dalam hal ini dapat dilihat bahawa jumlah peluang pekerjaan juga akan menjadi amat terhad dan penggunaan tenaga kerja yang sedia ada akan berkurangan. Oleh hal yang demikian, perkara ini menyebabkan lebih ramai akan mengejar peluang pekerjaan yang menyebabkan skop antara sesuatu bidang itu semakin mengecil. Pada masa ini, pihak kerajaan memfokuskan bantuan seperti pakej rangsangan ekonomi, pakej prihatin rakyat dan beberapa inisiatif daripada pihak Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) bagi mengurangkan impak terhadap masalah kewangan. Walau bagaimanapun, perkara ini hanya tertumpu untuk mengurangkan kesan pengangguran dan isi rumah yang menghadapi masalah kewangan semasa menghadapi pandemik ini. Namun begitu, bantuan bagi mengurangkan impak sahaja tidak akan menyelesaikan permasalahan yang dihadapi kerana bantuan yang diterima kebanyakannya secara one-off. Sehubungan dengan itu, kita perlu mengambil kira daripada sudut mereka yang menerima nasib seperti kehilangan pekerjaan dan mereka yang kembali mencari peluang-peluang untuk mendapatkan pekerjaan.

Dalam menghadapi masalah dan krisis ekonomi dalam kalangan masyarakat semasa pandemik Covid-19 ini, semestinya pihak-pihak yang bertanggungjawab perlu memainkan peranan dalam membantu rakyat yang menanggung beban tersebut. Pihak atasan perlu mewujudkan beberapa dasar bagi memantapkan semula keadaan ekonomi rakyat ketika menghadapi pandemik Covid-19 ini contohnya dengan mewujudkan sistem sokongan mencari pekerjaan. Seperti yang semua maklum, pada era Covid-19 ini, kebanyakan masyarakat lebih bergantung kepada platform atas talian. Selari dengan perkara tersebut, sistem sokongan atas talian dijadikan sebagai platform untuk mendapatkan maklumat dan melakukan permohonan bagi mendapatkan kemahiran melalui program-program latihan pekerjaan dan mendapatkan tawaran pekerjaan oleh syarikat-syarikat awam dan swasta sedia ada perlulah diwujudkan. Sememangnya, platform untuk mencari pekerjaan wujud di Malaysia, seperti JobStreet dan JobsMalaysia, tetapi kedua-dua platform itu adalah milik persendirian dan perkhidmatan yang ditawarkan adalah cuma mendapatkan maklumat tentang jawatan-jawatan yang ada kekosongan. Dalam situasi penguatkuasaan PKP ini, perkara seperti ini menyukarkan ramai pihak yang kehilangan pekerjaan untuk mencari pekerjaan secara fizikal. Portal ini harus direka bentuk sebagai pusat sehenti maya yang menyediakan pelbagai maklumat tentang prospek kerjaya yang ada, serta latihan kebolehpasaran.. Sudah tentu, kita menyedari bahawa mewujudkan platform sedemikian adalah satu usaha yang sukar, tetapi jika semua pihak yang terlibat seperti pihak kerajaan dan majikan bekerjasama dalam jangka panjang, ia boleh dicapai.

Dalam membendung kemelesetan ekonomi, isi rumah juga memainkan peranan yang penting. Isi rumah perlulah melakukan penilaian semula terhadap gelagat perbelanjaan bulanan terutama dari segi barangan-barangan keperluan seharian mereka. Pengurusan kewangan yang baik dipercayai mampu membantu dalam pembentukan ekonomi isi rumah yang lebih mantap. Perbelanjaan untuk keperluan harian dan membayar hutang tertunggak harus diutamakan oleh isi rumah. Menurut pemerhatian tertentu, majoriti isi rumah yang terbeban adalah disebabkan oleh penggunaan kewangan mereka, yang lebih menjurus kepada penggunaan wang untuk

tujuan gaya hidup. Dalam situasi seperti ini, mereka perlu mempunyai kesedaran bahawa pendapatan isi rumah perlulah digunakan sebaiknya bagi memenuhi keperluan harian dan bukannya kehendak demi menunjukkan kemewahan hidup semasa era pandemik Covid-19 yang sedang berlaku. Isi rumah juga mesti mengoptimumkan penggunaan teknologi digital masa kini yang lebih berkuasa. Dengan penggunaan yang optimum terhadap teknologi yang semakin maju ini, peranti tersebut bukan sahaja dapat memudahkan urusan malah ianya mampu dalam membantu pihak isi rumah untuk meningkatkan pendapatan bulanan mereka. Krisis ini mungkin memberikan impak yang besar kepada kebanyakan isi rumah, namun sekiranya kita memandang dari segi positif, krisis ini mengajar kita bahawa kebergantungan terhadap satu sumber pendapatan adalah tidak menjamin ekonomi yang kukuh dalam institusi kekeluargaan.

3.1.1 KERAJAAN

Kerajaan sepatutnya memberi bantuan gajet seperti komputer riba kepada pelajar sekolah dan institusi pengajian tinggi. Ini kerana sesi persekolahan dan kuliah di universiti dijalankan atas talian atau PDPR. Bantuan ini harus disalurkan kepada kumpulan yang layak seperti B40. Gajet ini juga boleh memberikan banyak manfaat kepada pelajar dan dapat membantu mereka menghadiri kelas dalam talian, membuat kajian atau menyiapkan tugas yang diberikan oleh pensyarah atau guru. Dengan bantuan gajet, pelajar akan dapat mengejar cita-cita mereka walaupun dengan kekangan yang wujud pada masa ini. Sesi pembelajaran mereka juga tidak akan terbantu dengan adanya gadget. Salah satu bantuan yang telah dilancarkan ialah Bantuan 1 Keluarga 1 Laptop oleh YB Syed Saddiq Syed Abdul Rahman yang juga ahli parlimen Muar tetap komited untuk juga perlu berunding dan mendapatkan dipersetujui bersama sama ada meneruskan atau menambah shift kerja. Dengan ini, setiap keputusan yang dibuat akan memberi impak yang positif kepada semua pihak. Selain itu, kilang yang menghasilkan barang keperluan boleh diubah suai untuk menghasilkan produk yang perlu tahan terhadap COVID-19, seperti termometer inframerah, pelindung matahari, peralatan ujian COVID-19, dan lain-lain. adalah perlu diambil alih oleh kerajaan supaya boleh digunakan untuk mengeluarkan barangan 13 keperluan ini. Ia juga dapat membantu ekonomi negara dan memberi peluang pekerja yang kehilangan pekerjaan semasa PKP. Kerajaan juga untuk membantu rakyat. Penerima bantuan ini terdiri daripada penduduk Muar yang terdiri daripada kumpulan keluarga sederhana dan rendah pendapatan, serta menerima tawaran melanjutkan pelajaran.

Selain itu, Kementerian Sumber Manusia perlu mengambil inisiatif untuk membantu mereka yang kehilangan pekerjaan. Majikan harus memulakan rancangan untuk membantu semua keluarga dan individu yang pendapatannya tidak mencukupi untuk mendapatkan keperluan asas.. Pelaksanaan skim ini hendaklah berdasarkan pangkalan data sedia ada rekod kerajaan melalui pelaksanaan BR1M, Bantuan Sara Hidup (BSH) dan Bantuan Keprihatinan Negara (BPN). Contohnya, bayaran RM1000 sebulan untuk satu keluarga dan RM300 sebulan untuk dewasa bujang berumur 19 tahun ke atas. Tetapi ada beberapa kategori dikecualikan daripada skim. Antaranya ialah semua yang ada sekarang bekerja dalam pekerjaan di mana majikan menyediakan caruman PERKESO, kakitangan kerajaan, semua pesara yang pensyen menlebihi RM1000 sebulan dan semua yang bayar cukai pendapatan peribadi pada 2019.

3.1.2 MASYARAKAT

Disebabkan banyak syarikat terpaksa memecat pekerja semasa PKP, ramai anak muda terpaksa menganggur kerana kehilangan pekerjaan. Oleh itu, golongan muda digalakkan menceburi perniagaan dalam talian. Mereka boleh bekerja dari rumah atau membeli-belah dalam talian atau boleh mengurus niaga menggunakan platform perniagaan digital seperti Shopee dan Lazada. Mereka juga boleh menceburkan diri sebagai dropship, iaitu memainkan peranan penting dalam mempromosikan dan akhirnya terjual. Kerja bebas adalah seperti membuat resume atau menjadi jurugambar juga boleh menjadi sumber pendapatan mereka. Hasil daripada perniagaan ini, mereka akan dapat bertahan dan bangkit semula apabila melalui saat-saat sukar COVID-19. Selain mencari rezeki, mereka juga boleh menambah ilmu dan pengalaman tentang perniagaan atas talian. Hakikatnya, jualan dan pembelian dalam talian adalah sesuai dengan normal pasca-pandemik baharu.

Belia perlu kreatif dalam mencari sumber pendapatan dan tidak perlu memilih kerja. Oleh itu, pengambilan di kalangan rakyat juga boleh dilakukan diperbaiki dan memberi kelebihan kepada negara iaitu tidak perlu mengeluarkan bajet untuk pekerja bukan warganegara. Ia juga boleh membuka peluang pekerjaan lebih meluas kepada masyarakat dan menghasilkan persaingan yang sihat antara mereka. Belia akan mendapat pengalaman baru dan menjadi lebih kreatif.

Selain itu, masyarakat juga boleh menjadi sukarelawan dengan membantu petugas barisan hadapan untuk memudahkan kerja mereka mencegah dan merawat pesakit COVID-19. Disebabkan PKP, mereka tidak mempunyai kakitangan yang mencukupi untuk menguruskan pesakit. Para sukarelawan boleh melakukan tugas mudah seperti menjejak kenalan positif COVID-19, memantau pematuan prosedur operasi standard dan ke atas mereka di kuarentin di rumah. Menyebarkan maklumat kesihatan termasuk dalam kawasan luar bandar juga boleh ditugaskan kepada sukarelawan.

KESIMPULAN

Semasa Perintah Kawalan Pergerakan (PKP), ekonomi Malaysia dan hubungannya dengan etika ekonomi dalam pelbagai tamadun mempunyai pelbagai cabaran dan cadangan. Sebelum membuat keputusan, pandemik COVID-19 telah banyak mengajar kita tentang kesabaran dan pemikiran yang matang. Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) menyekat kita dan berjaya meluaskan sempadan minda kita untuk meneruskan kehidupan dalam normal baharu. Selain itu, kerajaan dan masyarakat juga memainkan peranan penting dalam memajukan pembangunan ekonomi dan mengekalkan keharmonian negara. Secara keseluruhannya, berikutan penularan wabak Covid-19, pelbagai cabaran dan rintangan telah berlaku sejak kewujudan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Alasan berkata demikian, keadaan ini telah pun memberi impak yang besar dan meluas kepada semua lapisan masyarakat di negara ini. Disebabkan oleh pandemik, keadaan ini telah menjejaskan banyak sektor ekonomi, seperti industri, hotel, dan pelancongan. Sektor ekonomi ini tidak dapat beroperasi seperti biasa, dan beberapa sektor terpaksa menghentikan operasi. Ambil ini sebagai titik permulaan untuk pelaksanaan.

Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) akibat penularan wabak Covid-19 mengancam ekonomi negara dan menyebabkan kegawatan ekonomi sehingga deflasi berlaku di Malaysia. Oleh itu, pihak berkaitan perlu memainkan peranan penting dalam membendung masalah ekonomi akibat wabak tersebut. Semua pihak mesti bekerjasama untuk meningkatkan sektor ekonomi negara. Pada masa yang sama, semua pihak perlu sentiasa mendengar cadangan bernas pihak berkenaan mengenai langkah memulihkan ekonomi apabila timbul masalah. Sehubungan dengan itu, diharapkan agar langkah yang dicadangkan dapat menjamin kesejahteraan seluruh rakyat di negara ini khususnya terhadap golongan yang terjejas. Lanjutan daripada itu juga, melalui kaedah serta langkah tersebut akan mampu mengawal keadaan ekonomi Malaysia dengan lebih baik dan seimbang seterusnya menghalang berlakunya.

RUJUKAN / BIBLIOGRAFI

Dr Ahmad Shahir Abdul Aziz. (Mei 5, 2020). Operasi rangsang ekonomi perlu ikut syarat ketat.

<https://www.bharian.com.my/rencana/komentar/2020/05/685259/operasi-%20rangsang-ekonomi-perlu-ikut-syarat-ketat>

Dr Saiful Irwan Zubairi. (Mac 31, 2020). COVID-19: Permintaan tinggi produk mudahsedia, jejaskan operasi pengilang. From

<https://www.bharian.com.my/rencana/komentar/2020/03/671515/covid-19-%20permintaan-tinggi-produk-mudah-sedia-jejaskan-operasi>

Dr Ahmad Zaharuddin Sani Ahmad Sabri. (13 Mac 2013). Negara Akan Terus Maju Jika Perpaduan Kaum Dapat Dikekalkan.

<https://www.mstar.com.my/lokal/semasa/2013/03/13/negara-akan-terus-maju-jika-%20perpaduan-kaum-dapat-dikekalkan>

Hamidi Ismail, Kalthum Hassan, Mohd Nizar Zakaria. (Capaian 3 Disember 2020).

KESEDERHANAAN KE ARAH PERPADUAN KAUM DI MALAYSIA. From

<https://www.google.com/search?q=Kepentingan+etika+manusia+berbilang+bangsa+t%20erhadap+ekonomi&oq=Kepentingan+etika+manusia+berbilang+bangsa+terhadap+ekonomi&aqs=chrome..69i57.23390j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

Dr.Joni Tamkin, b. (Capaian 31 Oktober 2020). PERANAN DAN CABARAN EKONOMI ISLAM DALAM ERA GLOBALISASI: SUATU ANALISIS, AFKAR-BIL1/2001. From

<https://ejournal.um.edu.my/index.php/afkar/article/view/6013/3727>

Dr. Ika Yunia Fauzia, Lc., M.E.I. dkk. (Februari 2004). Prinsip Dasar Ekonomi Islam

Perspektif Maqashid Al-Syariah. From [https://books.google.com.my/books?](https://books.google.com.my/books?id=Vju2DwAAQBAJ&lpg=PP1&ots=QKceeKiO%20M&dq=maksud%20ekonomi%20islam&lr&pg=PA2#v=onepage&q=maksud%20ekon%20omi%20islam&f=false)

[id=Vju2DwAAQBAJ&lpg=PP1&ots=QKceeKiO%20M&dq=maksud%20ekonomi%20islam&lr&pg=PA2#v=onepage&q=maksud%20ekon%20omi%20islam&f=false](https://books.google.com.my/books?id=Vju2DwAAQBAJ&lpg=PP1&ots=QKceeKiO%20M&dq=maksud%20ekonomi%20islam&lr&pg=PA2#v=onepage&q=maksud%20ekon%20omi%20islam&f=false)

Hamidi Ismail, Kalthum Hassan, Mohd Nizar Zakaria. (Capaian 1 Disember 2020).

Kesederhanaan Ke Arah Perpaduan Kaum Di Malaysia.

https://www.google.com/search?sxsrf=ALeKk03eLUMouGLJQqFG3gIX6IzDomv3yg%20%3A1608482813351&ei=_XfX4mAFYraz7sPgN6MoAI&q=pandangan+etika+manusia+berbilang+kaum+terhadap+ekonomi&oq=pandangan+etika+manusia+berbilang+kaum+terhadap+ekonomi&gs_lcp=CgZwc3ktYWIQAzoEC

Marzali, A. (2012). PERADABAN MELAYU-NUSANTARA. Jurnal Peradaban, 5, 23-48.

From <https://ejournal.um.edu.my/index.php/ADAB/article/view/5150>

Nur Atiqah Abdullah. (July 2016). SUMBANGAN MODAL MANUSIA TERHADAP PERTUMBUHAN EKONOMI MALAYSIA. From

https://www.researchgate.net/publication/305639574_SUMBANGAN_MODAL_MANUSIA_TERHADAP_PERTUMBUHAN_EKONOMI_MALAYSIA

Prof Madya Dr Mohd Yusof Saari. (Mac 31, 2020). COVID-19: Malaysia sedang alami perubahan ekonomi total, ini 8 langkah persediaan. From <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/covid19-malaysia-sedang-alamiperubahan-ekonomi-total-ini-8-langkah-persediaan-236161>

Siti Masayu Rosliah, Fatimah Hassan. (2020, Oktober 27). Amalan dan Penglibatan Peniaga Kecil melalui Perniagaan Digital SemasaPandemik COVID-19 di Malaysia. From <https://ojs.upsi.edu.my/index.php/GEOG/article/view/4197/2607>

Siti Zakiah, M. I. (2020). PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN. From https://dosm.gov.my/v1/uploads/files/6_Newsletter/Newsletter_%202020/DOSM_BPPAS_1-2020_Siri-18.pdf

Suradi. (Capaian 22 November 2020). Hubungan Antara Etika, Ekonomi, dan Hukum. From <https://mediabppk.kemenkeu.go.id/pb-old/images/file/magelang/artikel/ETIKAHUKUM-MANAJEMEN.pdf>

Tengku Zafrul Tengku Abdul Aziz . (19 April 2020). Strategi berani pulihkan ekonomi. From https://www.sinarharian.com.my/article/79567/KHAS/Pendapat/Strategi-berani-_%20pulihan-ekonomi

Ashraf Shahrudin. (April 3, 2020). COVID-19: Sektor pertanian dan jaminan bekalan makanan. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/covid19-sektor-pertanian-danjaminan-bekalan-makanan-23661>

BERNAMA. (Mac 31, 2020). Syarikat penerbangan mungkin terpaksa bergabung impak Covid -19. From https://www.sinarharian.com.my/article/76491/KHAS/Koronavirus/Syarikat-_%20penerbangan-mungkin-terpaksa-bergabung-impak-Covid-19

Muarif Arif. (Capaian 21 November 2020). Hubungan Etika & Ilmu Ekonomi. From https://www.academia.edu/35927575/Hubungan_Etika_and_Ilmu_Ekonomi

Kamus Pelajar Edisi Kedua. (2008). Kamus Bahasa Melayu. From <https://prpm.dbp.gov.my/Cari1?keyword=ekonomi&d=175768&>